

den ærede Ordfører for Venstre og jeg har fremsat.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsettelse af første Behandling af Forslag til Lov om Tillæg til Lov om Oprettelse af Husmandsbrug af 22. Juni 1917.

Forhandlingen genoptoges.

Lillelund: Jeg kan med Glæde slutte mig til Landbrugsministerens og mit Partis Ordfører, det ærede Medlem Hr. Martin Hansens Udtalelser og skulde ikke have taget Ordet, hvis ikke Oppositionspartiernes Ordførere havde fremsat Udtalelser, som har forbavset mig i nogen Grad. De tog, skal jeg sige noget forbeholdent, paa det foreliggende Lovforslag. Det Forslag, vi behandler i Dag, bygger paa den gamle, ikke saa sjælden opriskede Lov om Laan til Oprettelse af Husmandsbrug. Hovedlinien i denne Lovgivning er, at Staten til en rimelig Rente yder et Laan mod første Prioritet i Ejendommen, og at Ejendommen fuldt ud er vedkommende Brugers Ejendom.

Man har kritiseret dette. Man har peget paa — og det er jo rigtigt —, at ikke saa ganske faa saakaldte Statshusmænd i Særdeleshed nu under Verdenskrigen, og ogsaa før, har afhændet deres Ejendomme med en ret stor Fortjeneste, og at de nye Brugere kommer til at sidde adskilligt haardere i det end de gamle. Dette er rigtigt, det kan ikke bestrides; men deri er der ikke noget nyt eller noget særligt. Samtlige Husmænd i Danmark, samtlige Landmænd i Danmark, overhovedet alle de, der ejede fast Ejendom i Danmark, har været under de selv samme Vilkaar; og hvis ikke Statshusmændene havde kunne afhænde deres Ejendomme, havde det været dem, der havde været stillede ganske anderledes end samtlige andre Jordejere og Bygningsejere i Danmark. Det er ganske vist rigtigt, at det kan være ubehageligt for den Husmand, der kommer bagefter, at han faar sin Ejendom saa meget dyrere; men deri deler han fuldstændig Vilkaar med den Gaardmand eller den Herremand eller den Købmand, der har købt sin Ejend-

dom nu under Verdenskrigen. Ogsaa han maa betale mere for den, end den maatte betale, der erhvervede vedkommende Ejendom paa et tidligere Tidspunkt.

Paa et Møde i min Valgkreds forleden Aar, hvor Jordspørgsmaalet blev drøftet, var der en gammel Husmand, der tog Ordet og talte om Jordlovene; og han sagde, at han vilde gerne have Lov til at minde om en Indskrift, der stod paa et Diplom, som hang hjemme paa hans Væg, et Diplom, som han havde faaet for ypperlig Dyrkning af Husmandsbrug, nemlig disse Ord: Eget Bo er bedst. Det var rigtigt, at eget Bo var det bedste, mente han, og han bad Rigsdagen arbejde for, at man fremdeles fik en Jordlovgivning i Overensstemmelse dermed. Jeg er ganske enig med denne Husmand. Han udtrykte i Virkeligheden kun en Tanke, som ikke findes blot i vid Udstrækning i Husmandskredse, men findes i vid Udstrækning i hele den danske Landbostand, og som i Virkeligheden har været Løftestangen i hele det Arbejde, den danske Landbostand har udrettet gennem Aarene. Det er den Retningslinie, der har været Særkendet for den Husmandslovgivning, vi har haft her i Danmark indtil for ganske nylig.

Det Lovforslag, som kommer til Behandling efter det foreliggende, bygger paa et andet Princip. Det bygger paa den Lov om Vilkaar for Bortsalg af Jorder i offentligt Eje, som blev vedtaget i 1919. Da det ikke er til Behandling endnu, skal jeg ikke komme nærmere ind paa det, men blot pege paa Forskellen mellem de to Retningslinier. Efter det Lovforslag, vi behandler i Øjeblikket, er der Tale om et Laan, der gives vedkommende Bruger, som i øvrigt fuldt ud er Ejer af sin Ejendom. Efter den anden Lov bliver Staten i Virkeligheden ved at eje Ejendommen; Brugeren er kun Bruger og ikke Ejer, og den Afgift, han skal svare, varierer efter Forholdene, efter som Ejendommen vurderes, og saaledes som man skønner, Renten skal være til enhver Tid.

Dette er de to Retningslinier, vi har fulgt her i Danmark i vor Jordlovgivning, og jeg er ganske enig med den højtærede Landbrugsminister i den Stilling, han har taget ved Fremsættelsen af disse to Lovforslag, at man maa bygge paa begge disse to Retningslinier, arbejde efter dem begge, saa godt det er muligt, og saa lade Tiden vise, hvilken Retningslinie det er rigtigt i særlig Grad at slaa ind paa. Og her forekommer det mig forbavsende, at de to ærede Medlemmer, i Særdeleshed det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen, tager saa køligt paa det ene Forslag. Det forekommer